

American University Washington College of Law

Digital Commons @ American University Washington College of Law

Testimony and Submissions

Right to Research in International Copyright
Law – Arcadia Project Archives

1-21-2021

Communia helped Belgium advocates drafting a position paper on the implementation of the new EU text and data mining exceptions

Communia

Follow this and additional works at: <https://digitalcommons.wcl.american.edu/pijip-righttoresearch-testimony>

Position paper over de nationale omzetting van de Richtlijn inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt (2019/790)

gezamenlijk onderschreven door:

Creative Commons Belgium
Meemoo - Vlaams Instituut voor het Archief
Wikimedia België

Huidige status

- Europese richtlijn
- Een voorgestelde tekst ter omzetting van Richtlijn 2019/790 voor de artikelen 1-32
- Deadline voor de omzetting naar het Belgisch recht is 7 juni 2021

Inleidende opmerkingen

De Belgische Staat heeft tot 7 juni 2021 de tijd om de *Richtlijn 2019/790 inzake auteursrecht en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt* om te zetten. Deze wetgeving zal enkele aanpassingen aanbrengen aan de regels die van invloed zijn op de huidige gebruikerservaring van digitaal materiaal.

Wij, organisaties die online burgers vertegenwoordigen die geloven in zelfgeorganiseerde gemeenschappen, in de vrijheid om te creëren en in de vrijheid van meningsuiting, zien deze nationale hervorming als een kans om burgerlijke vrijheden en burgerrechten in de wet te verankeren.

We stellen ons een wereld voor waarin burgers online worden beschermd, vrij zijn om zichzelf te onderwijzen, een onderneming te leiden en deel te nemen aan het democratische proces. De recente bijzondere situatie met corona heeft aangetoond hoe belangrijk het is dat onze samenleving toegang heeft tot een robuuste communicatie-infrastructuur. Maar ze heeft ook aangetoond dat in de elektronische wereld veel activiteiten en voorzorgsmaatregelen die in het echte leven volkomen normaal zijn, niet in overeenstemming zijn met de wet.

Artikelen 3 en 4 - Tekst- en datamining

Big data is steeds meer alomtegenwoordig en wordt gebruikt door veel verschillende spelers, van grote bedrijven, organisaties, de onderzoekssector tot individuen. De kern van *big data*, een van de fundamentele facetten van artificiële intelligentie (AI), is de mogelijkheid voor computers om informatie te analyseren en te extraheren uit gestructureerde en ongestructureerde datasets door een bepaald algoritme te volgen, op basis van een instructie en/of een zoekopdracht. Dit wordt in een juridische context vaak “tekst- en datamining” genoemd, of breder “data-analyse”.

Na onderzoek was de Europese richtlijngever van oordeel dat het in licentie geven van legaal beschikbare data de groei van *big data* en artificiële intelligentie in Europa zou belemmeren. Daarom werden twee uitzonderingen op het auteursrecht goedgekeurd om ervoor te zorgen dat onderzoekers, individuen en bedrijven aan tekst- en datamining kunnen doen. De eerste uitzondering stelt onderzoeksorganisaties en instellingen voor cultureel erfgoed in staat om materiaal waartoe zij rechtmatig toegang hebben te *minen* met het oog op wetenschappelijk onderzoek en kopieën van *geminede* gegevens te bewaren, zolang de kopieën van deze *geminede* gegevens veilig worden opgeslagen. De tweede uitzondering stelt iedereen

(inclusief bedrijven) in staat om rechtmatig toegankelijk materiaal, te *minen*, tenzij de rechthebbenden op dit materiaal dit expliciet heeft verboden.

Wij steunen beide artikels, maar willen graag wijzen op een aantal belangrijke aspecten bij de omzetting ervan.

Suggesties voor Artikel 3:

- Soms kan er geen *datamining* voor onderzoek plaatsvinden omdat technische beschermingsmaatregelen legale *datamining* onmogelijk maken. Dit kan volgens Richtlijn 2019/70 indien deze maatregelen genomen worden om de veiligheid en de integriteit te verzekeren van de netwerken en de databanken waar het materiaal wordt gehost.
- Deze maatregelen mogen volgens de Richtlijn niet verder gaan dan wat nodig is om die doelstelling te verwezenlijken. Indien deze beschermingsmaatregelen *datamining* onmogelijk zou maken dan zou de Belgische wet moeten bepalen dat deze beschermingsmaatregelen binnen een tijdsbestek van maximaal 72 uur zodanig moeten worden aangepast zodat *datamining* wel mogelijk is. Dit zou met name moeten gelden voor content waarvoor de instelling een (betaalde) licentie heeft.
- Het passend beveiligingsniveau dat onderzoeksorganisaties en instellingen voor cultureel erfgoed dienen na te leven bij het opslaan van geminde gegevens moet flexibel en haalbaar zijn: als we erop vertrouwen dat universiteiten en bibliotheken de hoeders zijn van ons cultureel erfgoed, moeten we hen ook vertrouwen bij het opslaan van gegevens die *gemined* zijn voor onderzoek en aan hen geen hoge veiligheidseisen opleggen die rechthebbenden een excuus zouden geven om de toegang voor *datamining* te blokkeren.

Suggesties voor Artikel 4:

- We raden sterk aan om robots.txt te gebruiken om aan te geven dat een website geen *datamining* toelaat: het allerbelangrijkste bij de omzetting van Artikel 4 is ervoor te zorgen dat het *opt out-mechanisme* zo wordt uitgevoerd dat zowel mensen als machines gemakkelijk en snel kunnen vaststellen welke inhoud ze niet mogen *minen*. Het standaard robots.txt-protocol is de meest efficiënte manier om dat te bereiken in geval van materiaal dat online wordt ter beschikking gesteld.
- Volgens dit artikel kunnen *geminede* gegevens worden opgeslagen door gebruikers en bedrijven zolang dit nodig is voor het *datamining* proces. Omdat technische processen aanzienlijk variëren raden we de Belgische wetgever af om hiervoor specifieke termijnen te bepalen en de tekst van de Richtlijn zo nauwkeurig mogelijk te volgen.

Artikel 5 - Digitale en grensoverschrijdende onderwijsactiviteiten

Artikel 5 verplicht de lidstaten om een onderwijsuitzondering in te voeren **of in stand te houden** die leraars en leerlingen van onderwijsinstellingen de vrijheid geeft om auteursrechtelijk beschermd materiaal te gebruiken bij digitale en grensoverschrijdende onderwijs- en leeractiviteiten.

Het doel van deze uitzondering is ervoor te zorgen dat leraars en leerlingen, in een formele onderwijsomgeving, overal in de EU dezelfde minimumrechten hebben om auteursrechtelijk beschermd materiaal te gebruiken voor educatieve doeleinden. Hierdoor kunnen onderwijsinstellingen digitale onderwijsactiviteiten ontplooiën met leraars en leerlingen uit

meer dan één lidstaat (bv. een programma voor afstandsonderwijs van een school in België met studenten in Nederland en Frankrijk). We steunen dit dan ook van harte.

(a) Werken, databanken en ander materiaal beschermd door bestaande naburige rechten

Artikel 25 van Richtlijn 2019/790 staat België toe zijn bestaande onderwijsuitzonderingen in Art. XI.191/1 3.º en 4.º, Art. XI.191/ 2 1.º en 2.º, Art. XI.217/1 3.º en 4.º van het Wetboek van Economisch Recht in stand te houden, aangezien ze verenigbaar zijn met het bestaande EU-recht (Artikel 5(3)(a)), van de Richtlijn Informatiemaatschappij 2001/29 en Artikel 6(2)(b), en 9 (b) van de Databankrichtlijn 96/9).

Deze onderwijsuitzonderingen dekken het digitale gebruik ter illustratie bij het onderwijs van werken, databanken en andere materialen waarop auteursrecht rust en die worden beschermd door bestaande naburige rechten, en ze hebben het voordeel dat ze een bredere reikwijdte hebben dan Artikel 5 en minder beperkingen hebben dan deze nieuwe voorziening.

Inderdaad:

- Art. XI.191/1 3.º en 4.º, Art. XI.191/2 1.º en 2.º, en Art. XI.217.º 3.º en 4.º staan de reproductie en publieke mededeling toe van werken, databanken en materialen die worden beschermd door naburige rechten in de context van digitale en niet-digitale onderwijsactiviteiten, terwijl Artikel 5 alleen digitaal gebruik dekt;
- Art. XI.191 / 1 4.º, Art. XI.191 / 2 2.º en Art. XI.217.º 4.º hebben geen technologische beperkingen (ze vereisen enkel dat de netwerken beveiligd worden met passende maatregelen), terwijl Artikel 5 spreekt over “beveiligde elektronische omgevingen”.

Het implementeren van een nieuwe uitzondering op basis van Artikel 5 met betrekking tot werken, databanken en ander materiaal dat wordt beschermd door bestaande naburige rechten, zou een overlap creëren met de bovengenoemde bepalingen van de Belgische wet, die het digitale gebruik van die materialen al toestaan ter illustratie bij onderwijs. Die overlap zou op zijn beurt het huidige juridische kader voor onderwijs verkleinen. **Daarom mogen de bestaande uitzonderingen voor onderwijs niet worden aangepast en dient een omzetting te gebeuren via aanvullende/nieuwe uitzonderingen..**

(a) Perspublicaties

Met betrekking tot het onderwerp dat wordt beschermd door Artikel 15(1) van Richtlijn 2019/790, dient de Belgische wetgever eenvoudigweg **de onderwijsuitzonderingen in Art. 217/ 1 3.º en 4.º toepasbaar maken op dit nieuwe naburige recht**, aangezien Artikel 15(3) bepaalt dat de nieuwe rechten die beschikbaar zijn voor persuitgevers onderworpen zijn aan alle optionele en verplichte beperkingen en uitzonderingen die zijn vastgelegd in de Richtlijn Informatiemaatschappij 2001/29.

(b) Software

Dit betekent dat de Belgische wetgever **enkel een nieuwe onderwijsuitzondering hoeft in te voeren met betrekking tot materialen die worden beschermd door Artikel 4(1) van de Softwarerichtlijn 2009/24 (d.w.z. computerprogramma's)**. Deze nieuwe uitzondering dient binnen de grenzen te blijven van Artikel 5 van Richtlijn 2019/790. Deze nieuwe uitzondering kan met andere woorden alleen betrekking hebben op het digitale gebruik van

software ter illustratie bij onderwijs, en moet voldoen aan de voorwaarden van Artikel 5(1) (a) en (b) van Richtlijn 2019/790.

Bij het invoeren van deze nieuwe uitzondering, zou de Belgische wetgever een aantal benaderingen moeten overwegen die de toepassing ervan voor leraars veel gemakkelijker en daardoor bruikbaarder zullen maken:

- Op grond van Artikel 5(2) kan een zogenaamde “licentieprioriteit” worden geïmplementeerd. Dit betekent dat de mogelijkheid van een leraar of leerling om van de uitzondering te profiteren, kan worden weggenomen door auteursrechthebbenden door hen te dwingen licenties voor dat gebruik aan te kopen. Over de licenties wordt mogelijk niet onderhandeld, ze kunnen nadelig zijn voor onderwijsinstellingen in termen van extra kosten, extra bureaucratie, toezicht of onzekerheid over de voorwaarden die aan de licenties zijn verbonden. Wij pleiten daarom tegen de implementatie van het optionele Artikel 5(2).
- Voor een brede definitie van “beveiligde elektronische omgevingen”. Richtlijn 2019/790 bepaalt dat deze uitzondering kan toegepast worden door middel van een beveiligde elektronische omgeving. Toen de Covid-19-maatregelen scholen dwongen te sluiten, zagen we dat leraars en leerlingen afhankelijk waren van veel verschillende communicatiemiddelen en platformen om contact te houden met de studenten en hun educatieve activiteiten voort te zetten. We raden de wetgever daarom aan om een brede definitie van dergelijke omgevingen in te voeren, zodat ze bepaalde communicatiemiddelen die deel uitmaken van iedereens dagelijkse realiteit niet uitsluiten.

(a) Juridische fictie

Ten slotte moet worden opgemerkt dat de juridische fictie in Artikel 5(3) apart moet worden behandeld van de uitzondering in Artikel 5(1). Hoewel Richtlijn 2019/790 de lidstaten de mogelijkheid biedt uitzonderingen op het gebied van onderwijs aan te nemen of in stand te houden zonder de voorwaarden van Artikel 5, kunnen ze alleen profiteren van de juridische fictie in paragraaf 3 met betrekking tot gebruik dat plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, via een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten van de onderwijsinstelling en het onderwijzend personeel. Dit betekent dat België de juridische fictie in Artikel 5(3) moet implementeren met betrekking tot dat gebruik. Daarom moet een nieuwe bepaling worden ingevoerd, bijvoorbeeld:

Gebruik dat plaatsvindt onder de verantwoordelijkheid van een onderwijsinstelling, via een beveiligde elektronische omgeving die alleen toegankelijk is voor de leerlingen of studenten en het onderwijzend personeel van de onderwijsinstelling, wordt geacht uitsluitend plaats te vinden in de lidstaat van de Europese Unie waar de onderwijsinstelling is gevestigd.

Artikel 6 - Behoud van cultureel erfgoed

Artikel 6 verplicht de lidstaten om een uitzondering op het auteursrecht en de naburige rechten in hun nationale wetgeving in te voeren of in stand te houden om culturele en erfgoedinstellingen in staat te stellen om voor conserveringsdoeleinden kopieën te maken van alle werken en andere materialen die permanent deel uitmaken van de collectie van een culturele of erfgoedinstelling.

Ten eerste geeft Artikel 25 van Richtlijn 2019/790, zoals eerder vermeld, de lidstaten de mogelijkheid om ruimere uitzonderingen en beperkingen in te voeren en af te dwingen in overeenstemming met het bestaande EU-recht (met name Artikel 5(2)(c), van Richtlijn Informatiemaatschappij 2001/29 en Artikel 6(2)(d) van de Databankrichtlijn 96/9). In die zin is het wenselijk om de bestaande uitzondering te behouden en artikel 5 van Richtlijn 2019/790 aanvullend als nieuwe uitzondering om te zetten.

Ten tweede moet de Belgische wetgever bij het invoeren van de definitie van het concept “permanent deel uitmaken van een collectie” duidelijk maken dat alle werken waartoe instellingen gedurende meer dan een korte periode toegang hebben, in aanmerking komen voor bewaring. We herinneren eraan dat, hoewel het in het pre-digitale tijdperk relatief eenvoudig was om te bepalen welke werken zich in de collectie van een instelling voor cultuur of erfgoed bevonden, dit minder duidelijk is in het digitale tijdperk. Bijvoorbeeld: bibliotheken bezitten mogelijks een werk niet meer, maar kopen een licentie voor toegang tot het werk. Als deze licentie echter toegang op lange termijn biedt, moeten de gedekte werken op zijn minst worden beschouwd als onderdeel van de permanente collectie van de bibliotheek.

Artikelen 8 tot en met 11 - Gebruik van werken die niet meer in de handel zijn

De Artikelen 8-11 zijn bedoeld om instellingen voor cultureel erfgoed in staat te stellen werken in hun collecties die niet meer in de handel zijn te digitaliseren en online beschikbaar te maken. Artikel 8 vereist specifiek dat de lidstaten twee juridische oplossingen bieden om deze instellingen in staat te stellen werken die niet meer in de handel zijn te digitaliseren en online beschikbaar te maken: een licentiemechanisme of, wanneer er geen representatieve collectieve beheersorganisatie (CBO) is die licenties voor bepaalde vormen van gebruik en soorten werk kan uitgeven, een uitzondering op het auteursrecht en de naburige rechten.

Allereerst zou de Belgische wetgever de richtsnoeren in de Overwegingen 37 en 38 moeten gebruiken om te voorzien in een brede en werkbare definitie van “werken die niet meer in de handel zijn”. Er moet duidelijkheid zijn in de juridische definitie dat werken die nooit in de handel waren (inclusief niet-gepubliceerde werken) ook worden beschouwd als “werken die niet meer in de handel zijn”, dat de bepaling van de status “niet meer in de handel” afhangt van de beschikbaarheid van het werk als geheel en niet van elk van zijn ingebedde werken, en dat zelfs als een “werk dat niet meer in de handel is” maar beschikbaar is in een vertaalde versie, de andere versies nog steeds “niet meer in de handel zijn”.

Ten tweede zou de Belgische wetgever “rechthebbenden, organisaties voor collectief beheer en instellingen voor cultureel erfgoed, in elke sector” moeten raadplegen om te bepalen of er in die sector behoefte is om specifieke vereisten vast te stellen om te bepalen of een werk “niet meer in de handel is”. Het is essentieel dat instellingen voor cultureel erfgoed goed vertegenwoordigd zijn in deze stakeholderdialogen en dat ze duidelijk hun behoeften en eisen kenbaar kunnen maken. Als de wetgever na dat overleg besluit om specifieke vereisten toe te voegen om vast te stellen of het werk niet meer in de handel is, zou hij naar onze mening moeten proberen een algemeen criterium te kiezen dat van toepassing is op alle soorten werken, zoals de *cut-off date* (alle werken die voor het eerst zijn gemaakt/gepubliceerd vóór die datum worden beschouwd als “niet meer in de handel”), in plaats van meerdere criteria te hanteren die variëren naargelang het soort werk dat in het geding is.

Ten derde moet de nationale wetgever strikte criteria vaststellen om aan te nemen dat een CBO voldoende representatief is om licenties toe te kennen (Artikel 8(5) en Artikel 11 van

Richtlijn 2019/790). Vanuit het perspectief van instellingen voor cultureel erfgoed is er een groot verschil tussen het beschikbaar stellen van “werken die niet meer in de handel zijn” op basis van de uitzondering of onder een licentie. Het verkrijgen van licenties vereist goede onderhandelingsvaardigheden, deze onderhandelingen kunnen onduidelijk zijn, de grensoverschrijdende toepasbaarheid is minder eenvoudig en licenties zijn onderhevig aan een vergoeding. Om rechtszekerheid te creëren voor instellingen voor cultureel erfgoed en voor de andere betrokken partijen, is het daarom belangrijk dat het licentiemechanisme alleen van toepassing is in situaties waarin een CBO “voldoende representatief is voor de rechthebbenden in het soort werken of andere materialen in kwestie en voor de rechten die het voorwerp uitmaken van de licentie”.

Vanuit ons perspectief is het duidelijk dat de voldoende representativiteit van een CBO gebaseerd moet zijn op het aantal rechthebbenden dat vertegenwoordigd is voor de gedekte rechten. De CBO moet (1) in het algemeen een aanzienlijk aantal rechthebbenden vertegenwoordigen voor het soort werk en (2) een mandaat hebben van een aanzienlijk aantal rechthebbenden om licenties te verlenen voor één, enkele of alle rechten vermeld in Artikel 8(1) Richtlijn 2019/790. Een voldoende representatieve CBO is er met andere woorden een die namens een voldoende aantal rechthebbenden licenties kan verlenen voor één, enkele of alle in paragraaf 1 genoemde rechten. Alle rechten die niet gedekt worden, dienen te vallen onder een uitzondering. Dit betekent dat de wet moet verduidelijken dat een voldoende representatieve CBO er een is die (1) niet alleen een aanzienlijk aantal rechthebbenden vertegenwoordigt voor het relevante type werk, (2) maar ook een voldoende aantal rechthebbenden vertegenwoordigt voor één, enkele of alle van de rechten genoemd in Artikel 8(1). Het exacte aantal rechthebbenden moet worden gekwantificeerd.

Om de drempel te bepalen die een CBO al dan niet representatief maakt, in het kader van de hierboven aangegeven verplichte voorwaarde, moet de nationale wetgever nauw samenwerken met zowel instellingen voor cultureel erfgoed als CBO's (mogelijk in de context van de stakeholderdialoog voorzien in Artikel 11 Richtlijn 2019/790). Wij zijn van mening dat het essentieel is dat instellingen voor cultureel erfgoed input leveren met betrekking tot deze drempel, via de stakeholderdialoog.

Bovendien moet de nationale wetgever ook specifieke regels vaststellen voor gevallen waarin meer dan één CBO representatief is voor de relevante werken of ander materiaal (waarbij bijvoorbeeld gezamenlijke licenties of een overeenkomst tussen de relevante organisaties vereist zijn).

Artikel 14 - Werken van beeldende kunst in het publiek domein

Artikel 14 is een van de heldere en goede bepalingen van Richtlijn 2019/790. Het artikel is bedoeld om ervoor te zorgen dat reproducties van werken van beeldende kunst in het publiek domein niet kunnen worden beschermd door exclusieve rechten en als gevolg daarvan uit het publieke domein kunnen worden gehaald. Het is de eerste keer dat EU regelgeving het publiek domein probeert te beschermen.

Wij zijn, als gemeenschappen die werken aan digitaliserings- en conserveringsprojecten, van mening dat de omzetting van dit artikel noodzakelijk is voor de bescherming van het culturele erfgoed en voor het in evenwicht houden van het private en het publieke belang.

- De Belgische wetgever moet duidelijk stellen dat een getrouwe reproductie van een werk van beeldende kunst dat niet auteursrechtelijk beschermd is (omdat de

bescherming is vervallen of nooit heeft bestaan) geen auteursrechten of naburige rechten in het leven kan roepen. Anders blijft ons cultureel erfgoed mogelijks afgesloten voor het publiek.

Artikel 15 - Rechten van persuitgevers

Artikel 15 tracht de neerwaartse financiële vooruitzichten van persuitgevers in de online omgeving te verbeteren door een nieuw recht voor hen in te voeren, waardoor zij controle hebben over het online gebruik van hun perspublicaties door dienstverleners van de informatiemaatschappij (“ISSP's”).

Artikel 15 is problematisch omdat het: 1) perspublicaties beschermt, zelfs als ze niet voldoen aan de originaliteitsdrempel die vereist is om onder auteursrechtelijke bescherming te vallen; 2) het gebruik van andere delen van perspublicaties dan “zeer korte fragmenten” verhindert; en 3) een nieuwe laag van exclusieve rechten bovenop het auteursrecht creëert, waarbij het nieuwe aanverwante recht de niet-originele collectie journalistieke werken beschermt (de “perspublicatie”), en het auteursrecht zowel de originele collecties als de journalistieke werken zelf (bv. journalistieke artikelen, foto's, video's, enz.) blijft beschermen.

Daarom willen we dat de Belgische wetgever enkele punten in gedachten houdt die kunnen helpen om de negatieve effecten van dit artikel te verhelpen:

- Open definitie van “zeer korte fragmenten” (ondergrens, geen bovengrens): Richtlijn 2019/790 stelt dat dit nieuw recht niet geldt voor het gebruik van losse woorden of zeer korte fragmenten. Korthed is echter zeer afhankelijk van de context en het ecosysteem. We pleiten er daarom voor om binnen de wet geen exacte maximale lengte te definiëren.
- Sluit feiten en blogs uit van de beschermingsomvang: Overwegingen 56 en 57 verduidelijken wat buiten de beschermingsomvang van het nieuwe recht valt. Wij zijn van mening dat ze zullen helpen een evenwicht te vinden tussen bescherming en vrijheid van meningsuiting, en vragen dat ze worden opgenomen in de nationale omzetting.
- Pas alle bestaande uitzonderingen op het auteursrecht toe op het nieuwe recht: Artikel 15 creëert een nieuwe laag van exclusieve rechten bovenop het auteursrecht. Deze nieuwe rechten beschermen niet-originele inhoud, dus moeten ze minstens onderworpen zijn aan dezelfde uitzonderingen en beperkingen die van toepassing zijn op originele inhoud.
- Maak duidelijk dat uitgevers afstand kunnen doen van hun nieuwe recht: onvoorwaardelijke rechten zijn niet compatibel met vrije licenties. Uitgevers moeten het recht hebben afstand te doen van hun recht om ervoor te zorgen dat hun inhoud vrijelijk kan worden gedeeld, als zij dat wensen.

Artikel 17 - Nieuwe aansprakelijkheidsregels voor platformen met door gebruikers gegenereerde inhoud

Artikel 17 wijzigt de aansprakelijkheidsregels voor de meeste platformen voor het delen van inhoud met winstoogmerk. Ze worden nu geacht de door hun gebruikers geüploade inhoud zelf te “delen”. Als gevolg hiervan zijn ze rechtstreeks aansprakelijk voor *uploads* die inbreuk maken op het auteursrecht. Dit betekent dat ze mogelijk een licentie moeten krijgen voor alle inhoud die op hun platformen beschikbaar is, of automatische inhoudherkenningstechnologieën moeten gebruiken om alle *uploads* van gebruikers te filteren op mogelijke inbreuken. Dit kan resulteren in een aanzienlijke beperking van de

vrijheid van meningsuiting van gebruikers, aangezien niet alle beschermde inhoud die door gebruikers geüpload werd *licentieerbaar* is, en aan de andere kant zijn geautomatiseerde filters niet altijd in staat om legaal gebruik van beschermde inhoud (bv. parodieën) te herkennen.

Rekening houdend met het feit dat gebruikersrechten een groter risico lopen als de platformen vertrouwen op filters dan wanneer ze toestemming krijgen om de *uploads* van hun gebruikers door te geven, moeten de nationale wetgevers de juridische mechanismen voor het verlenen van die autorisaties volledig onderzoeken en, voor zover mogelijk, de toepassing van filtertechnologieën beperken. De lidstaten moeten ook brede en robuuste uitzonderingen op het auteursrecht invoeren en voorzien in een mechanisme voor de praktische uitvoering van de waarborgen voor gebruikersrechten die zijn vastgelegd in Artikel 17, om ervoor te zorgen dat legitiem gebruik onaangetaast blijft bij het inzetten van filtertechnologieën.

Als organisaties die online opkomen voor de rechten van burgers en gebruikers, raden we de Belgische wetgever aan om dit artikel om te zetten door de volgende waarborgen op te nemen:

- Beperk de aard van het recht in Artikel 17 (1) door het (gedeeltelijk) om te zetten in een gecompenseerde of betaalde uitzondering of beperking, eventueel als een vervangingsautorisatiemechanisme bij afwezigheid van een contractuele autorisatie, zoals Duitsland heeft voorgesteld. Voor bepaalde soorten materialen moet ook verplicht collectief beheer worden overwogen.
- Stel het gebruik van technologie niet verplicht of leg geen specifieke technologische oplossingen op aan dienstverleners om hun beste inspanningen aan te tonen tot het voorkomen van de beschikbaarheid van overeenkomende inhoud in Artikel 17(4)(b).
- Eis dat de toepassing van een oplossing, inclusief het gebruik van technologie zoals inhoudherkenningstechnologieën, in de context van Artikel 17(4)(b) in overeenstemming is met Artikel 17(8).
- Eis dat de toepassing van een oplossing in de context van Artikel 17(4)(b) de waarborgen voor gebruikersrechten respecteert die zijn vastgelegd in Artikel 17(7) en Artikel 17(9), en voorzie in de wet een mechanisme voor de praktische toepassing van Artikel 17(4) in overeenstemming met Artikel 17(7). Bij dit mechanisme moet er rekening mee worden gehouden dat het voor de omzetting en toepassing van Artikel 17(7) niet voldoende is om legitieme inhoud pas te herstellen nadat deze is geblokkeerd. Voor het beschermen van de vrijheid van meningsuiting van gebruikers en de vrijheid van informatieverstrekking is het van cruciaal belang om ervoor te zorgen dat legitieme *uploads* actief blijven totdat een menselijke beoordeling is afgerond. Daarom kunnen platformen alleen geautomatiseerde inhoudherkenningstechnologieën inzetten zolang het gebruik ervan niet leidt tot de verwijdering van legitieme inhoud. Dit vereist dat platformen rekening houden met legitiem gebruik bij het uploaden van inhoud door gebruikers, in andere gevallen dan een duidelijke inbreuk, en de mogelijkheid bieden om alle geautomatiseerde acties op te heffen voordat de blokkering/verwijdering van kracht wordt. In deze context zou het voorstel van 51 vooraanstaande Europese academici op het vlak van auteursrecht, genaamd "[Bescherming van gebruikersvrijheden bij de implementatie van Artikel 17 van het Auteursrecht in de Richtlijn digitale eengemaakte markt](#)", als een eerste voorbeeld kunnen dienen, in afwachting van verder advies van de Europese Commissie.
- Eis dat platformen die geautomatiseerde inhoudherkenningstechnologie toepassen om te bepalen of inhoud legitiem is, hun technische parameters publiceren om gebruikers

en gebruikersorganisaties toe staan op te treden tegen platformen die herhaaldelijk legitieme inhoud verwijderen of blokkeren. Geef rechtbanken (of toezichhoudende instanties) de mogelijkheid om wijzigingen in de parameters die resulteren in structurele overblokkering te verplichten.

- Eis dat platformen statistische informatie publiceren over het aantal verwijderings-/blokkeeracties, evenals over het aantal klachten en de oplossing van klachten die voortvloeien uit dergelijke acties.
- Eis dat alle aanspraken die worden ingediend in de context van de maatregelen vereist door Artikel 17 volledig transparant moeten worden gemaakt (idealiter in een gecentraliseerde databank) om publieke controle mogelijk te maken, om de verificatie van deze aanspraken te vergemakkelijken en om ongerechtvaardigde verwijderingen of blokkering tegen te gaan namens rechthebbenden die aanspraken claimen op werken waarop zij geen rechten hebben. Deze openbare databank moet ook een *witte lijst* bevatten van werken waarvan bekend is dat ze zich in het publieke domein bevinden of waarvoor een licentie is verleend onder open content licenties. Platformen moeten worden verplicht om de noodzakelijke en relevante informatie die zij ontvangen te vergelijken met de inhoud van deze *witte lijst* alvorens maatregelen te nemen om te voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van Artikel 17(4)(b).
- Neem sancties op, namelijk sancties voor het onrechtmatig gebruik van valse aanspraken, om misbruik van het samenwerkingsmechanisme dat is ingesteld in Artikel 17 tegen te gaan. Deze sancties moeten vooral gericht zijn op kwade trouw en nalatige recidivisten. In dit verband zou het voorstel tot discussie van het Duitse Ministerie van Justitie (§19) als voorbeeld kunnen dienen.

<p>Creative Commons Belgium</p> <p>http://www.creativecommons.domainepublic.net</p>	<p>Meemoo - Vlaams Instituut voor het Archief Kleindokkaai 9a 9000 Gent</p> <p>https://meemoo.be/nl/info@meemoo.be</p> <p>+32 9 298 05 01</p>	<p>Wikimedia België</p> <p>Antwerpselaan 40 B-1000 Brussel</p> <p>https://wikimedia.be/info@wikimedia.be</p> <p>+32 471 82 20 26</p>
--	---	---